

KTKP040 Tieteellinen tieto ja ajattelu / aloitus

LuMO23-ryhmä / Anna-Leena Kähkönen + Norssin 3. lk opet

anna-leena.m.kahkonen@jyu.fi

Lomitalpaluu

- ▶ Meillä on uusi LuMOLainen 😊
- ▶ Käydään läpi kierros, jolla kaikki kertovat oman nimen + jonkin asian jota tekivät loman aikana.
- ▶ Jos sinäkin teit lomallasi samaa, saat viitata.

Kurssin tavoitteet

Opintojakson suoritettuaan opiskelija ...

- tunnistaa arkiajattelun ja tieteellisen ajattelun perusteita ja eroja
- osaa arvioida tietoa ja todellisuutta koskevia uskomuksia kriittisesti
- tunnistaa argumentoinnin periaatteet ja soveltaa niitä kasvatustieteen tutkimusten analyttiseen tarkasteluun
- tunnistaa kasvatustieteellisen tutkimuksen lähestymistapoja ja erilaisia aineistonkeruumenetelmiä
- osaa rakentaa omaa asiantuntijatietoaan erilaisissa oppimisympäristöissä, digitaalisissa ja kasvokkaisissa kohtaamisissa
- osaa rakentaa kasvatustieteen tutkivaa asiantuntijuutta tutkittuun tietoon perustuen

Miten meidän osuus kurssista?

- ▶ Luennoilla yleisellä tasolla tieteellisestä tiedosta ja sen rakentumisesta + tutkimusmenetelmistä
- ▶ Kurssikirjoissa myös tutkimuksesta ja menetelmistä
- ▶ Demoilla sovelletaan: miten opettaja toimii oman työnsä tutkijana
- ▶ Yhteistyö Norssin 3. luokkien kanssa: opetustuokio, jolla havainnoidaan oppilaiden työskentelyä sovitusta näkökulmasta
- ▶ Esitellään lopuksi tehtyä muille: esitelmät tai kirjalliset työt

Oppimistehtävät:

Tutkivan
opettajuuden
toteutus Norssin
luokassa (oma
harkkaluokka)

Toteutusten
raportoinnit
sekaryhmissä

Kurssikirjoihin liittyvä
pieni tehtävä, esim.
lukupiiri / tiivistelmä /
muistiinpanot / essee
/ ryhmätentti / ?

Miksi tutkiva
opettajuus?

Tutkiva opettaja

- ▶ Practitioner research – käytäntölähtöinen tutkimus (1970-luvulta moniin työaloihin liittyen)
- ▶ Action research – toimintatutkimus (1940-luvulta alkaen)
- ▶ Design-tutkimus tai design-based research (1990-luvulta, tuotekehitysmalli)
- ▶ Lesson study –tutkimusperinne Aasian maissa (1800-luvulta alkaen)

Opettaja ottaa itsenäisesti selvää uudesta tutkimuksesta

Opettajat selvittävät itse omat “ongelmansa” (jotka eivät akateemikkoja kiinnosta)

Tutkiva opettaja

- Millaista tutkimusta opettaja sitten tekee?
- Tehdään luettelo: asioita, joita ope havainnoi/kerää joka tapauksessa työkuvansa puolesta, ja voisivat olla tutkimusaineistoa
  - Esim. Oppilaiden vihkoon kirjoittamat tekstit (joista voi tulkita esim. auttaako kerran viikossa tarinan kirjoittaminen käsialan kehittymistä)
  - Vanhemmilta kysely? Esim. Miten paljon tuetaan lapsia kotona (voi verrata siihen miten tehtävät sujuvat ja tarjota esim. Tukiopetusta)
  - Viittaaminen (josta voi tulkita jotakin osaamisesta tai uskalluksesta?)
  - Tunnilla ja välkällä käyttäytyminen esim. Ryhmätöiden sujuminen, kaverisuhteet
  - Arvosanat (esim. Jos muuttaa tapaa opettaa, miten arvosanoille käy)
  - Eri tehtävillä innokas osallistuminen – millainen tehtävä toimii kenelle?
  - Sanotaanko myös väärää vastauksia (josta voi tulkita jotain ilmapiiristä)
  - Oppilaiden vahvuuksien kartoittaminen
  - Kysymyksien laajemmat vastaukset perusteluineen (kertoo ymmärryksestä)

Tutkiva opettaja – Lesson study

- ▶ Lesson study on Japanissa ja Kiinassa pitkään käytetty opettajien oman työn tutkimisen tapa
- ▶ Lesson studyjä järjestetään tyypillisesti oman koulun kesken, mutta voi olla myös laajempia alueellisia “porukoita” jotka osallistuvat toistensa tutkimustunneille
- ▶ Kaikki opettajat kuuluvat ryhmiin, joissa työskentelevät yhdessä opetuksen kehittämiseksi
- ▶ Opettajat valitsevat jonkin yhteisen laajan tavoitteen, esim. Luokkatoverien kunnioittava kohtelu tai keskustelu matematiikan oppitunneilla
- ▶ Laajasta tavoitteesta sovelletaan perusteltuja kokeiluja yksittäisille oppitunneille, jotka suunnitellaan yhteisesti ja toiset opettajat auttavat havainnoimaan oppilaiden toimintaa ja oppimista tunnilla.
- ▶ Tällaisia tutkimustunteja järjestetään vuoden aikana useampi, esim. 2-3 (suunnittelu tehdään tosi huolella ja se vie aikaa).

Tutkiva opettaja – Lesson study

- ▶ Yhteinen tutkimus:
  - ▶ Yhdessä valittu tavoite
  - ▶ Yhdessä tehty taustatutkimus
  - ▶ Yhdessä laadittu tuntisuunnitelma ja havainnointisuunnitelma
  - ▶ Yhteinen kokemus oppitunnista
  - ▶ Yhteinen keskustelu oppitunnista tehdyistä havainnoista ja päätelmistä
- ▶ Lesson studyn tarkoitus on, että jokainen opettajista ymmärtää paremmin, miten oppilaat toimivat ja miten suunniteltu toiminta auttoi erilaisia oppilaita kohti tavoitetta.
- ▶ Lesson studyn tarkoitus ei ole arvioida oppitunnin pitäneen opettajan opetustaitoa!

Norssin 3. luokkien opettajien terveiset:

- ▶ Olette saaneet harkkaluokan opelta viestin tutkimustunnin ja purkukeskustelun ajankohdasta (oletteko?)
- ▶ Opettajien valitsema yhteinen oppitunnin aihe tutkimustunnin pohjaksi on Agenda2030 tavoitteisiin liittyvä tunti. Norssilla on sovittu niistä kullekin luokkatasolle opiskeltavat teemat, ja 3. luokalla se on “Elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen”.
  - ▶ <https://enorssi.fi/unesco-koulutoiminta/unesco-koulutoiminnan-artikkelit-ja-julkaisut/>
- ▶ Harkkaluokkasi voi valita tutkimustunnin laajan tavoitteen ja sen sovelluksen tämän puitteissa vapaasti!
  - ▶ Esim. Tavoitellaanko vaikka tilastojen tulkitsemisosaamista / luontosuhteen kehittymistä / taitoa perustella näkemyksiä / kansalaisvaikuttamisen alkeita .....

Työskentely harkkaluokkaryhmissä

- ▶ Pitäkää suunnitteluun liittyvää dokumentaatiota yhdessä paikassa
- ▶ Esim. Google drive –kansio? Pääsy myös minulle + oman luokan opelle
- ▶ Tuohon yhteen paikkaan tulee siis ainakin
  - ▶ Muistiinpanot suunnittelun etenemisestä
  - ▶ Tiivistelmät ryhmässä luetuista artikkeleista
  - ▶ Tuntisuunnitelma ja havainnointisuunnitelma
  - ▶ Oppitunnin materiaalit (diat? Moniste? Tms)
  - ▶ Muistiinpanot havainnoista
  - ▶ Muistiinpanot loppukeskustelusta (Anna-Leena on kirjurina)

Ilmiöopiskelun malli

Tehdäänpä taas karttoja, aiheesta "Elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen" → saadaan monta näkökulmaa ja voidaan rajata tunnin fokus harkkaryhmälle kiinnostavaksi:

- A-osa: pohjatyö eri ymmärryksien etsimiseksi
  - Rajataan kysymys tai ilmiö, jota opiskellaan
  - Vahvistetaan, onko ilmiö monialainen?
  - Tunnistetaan minkä tieteenalojen ja/tai aihepiirien tietoja tarvitaan
  - Kootaan ymmärryksiä kustakin näkökulmasta erikseen
- B-osa: ymmärrysten yhteensovittaminen
  - Tunnistetaan mahdolliset ristiriidat
  - Rakennetaan ristiriitaisten ymmärrysten välille yhteyksiä
  - Kootaan monipuolinen, käytännössä hyödyllinen ymmärrys aiheesta

Mitä kaikkea liittyy teemaan “Elämän kunnioittaminen ja luonnon vaaliminen”?

- Koonti ryhmistä:
-

Kotitehtävät

- ▶ lue esittely Lesson Study –menetelmästä (Olli-Pekka Malinen: "[LESSON STUDY – maailmalla koeteltu menetelmä opettajien ammatillisen osaamisen kehittämiseen](#)")
- ▶ Etsi mahdollisia tutkimusartikkeleita ryhmällesi luettavaksi liittyen oppitunnin tavoitteisiin, esim. 3 otsikkoa ja linkit artikkeleihin.
  - ▶ Valitse niistä yksi kiinnostava, jonka luet ainakin silmäillen
  - ▶ tee siitä teitä hyödyttävä n. 200 sanan tiivistelmä: mitä ennakkokäsityksistä, oppimisesta tai opettamisesta selvisi sinulle, miten asiaa voisi huomioida tutkimustunnilla, mitä epäilyksiä sinulla on (esim. jos tutkimuksessa puhutaan yläkoululaisista ja teillä on 3.lk).
  - ▶ Ryhmällä on siis ensi kerralla 6 tiivistelmää suunnittelun pohjaksi!
- ▶ Valmistaudu ensi kerralla jatkamaan tuntisuunnitelmaa ja sopimaan tarkemmin tunnin tavoitteista
- ▶ Valitse kolmesta kurssikirjasta yksi luettavaksesi

Lähteitä yleisemmin tutkivan opettajan ideasta

- ▶ Martyn Hammersley (1993). On the Teacher as Researcher, Educational Action Research, 1:3, 425-445, DOI: 10.1080/0965079930010308
<https://doi.org/10.1080/0965079930010308>
- ▶ Jari Salminen: Suomalaisen opettajan ammatti historiantutkijan tarkastelussa.
<https://hoay.fi/wp-content/uploads/2018/10/Suomalainen-opettaja.pdf>
- ▶ Suomeksi ja käytännönläheisesti esim. <http://mikkosaari.blogspot.com/2015/02/tutkiva-opettajuus-avain-jantevaan.html>
- ▶ Hannu L.T. Heikkinen (<https://ktl.jyu.fi/fi/henkilosto/heikkinen-hannu>)